

Національна академія наук України
Державне космічне агенство України
ІНСТИТУТ ТЕХНІЧНОЇ МЕХАНІКИ
(ІТМ НАНУ І ДКАУ)
49005 г. Днепр-5, ул. Лешко-Попеля, 15;
телефон (056) 372 06 50; факс (056) 372 06 40; E-mail: office.itm@nas.gov.ua

ПОЛОЖЕННЯ
про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними та науковими
працівниками Інституту технічної механіки Національної академії наук України і Державного
космічного агентства України

Дніпро 2020

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом директора
ІТМ НАНУ і ДКАУ

від 30.06.2020 № 19-ОД
На підставі РІШЕННЯ
вченої ради Інституту
від 30.06.2020 протокол № 4

Положення про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними та науковими працівниками Інституту технічної механіки Національної академії наук України і Державного космічного агентства України / ІТМ НАНУ і ДКАУ - Дніпро - 9 стор.

під редакцією заступника директора з наукової роботи члена-кореспондента НАНУ В.І. Тимошенка

ЗМІСТ

ВСТУП	2
1. ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ	3
2. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ	4
3. ЗАХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ	4
4. ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ НА ПЛАГІАТ	5
Додаток 1. Службова записка на перевірку робіт	7

ВСТУП

Положення про дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними, науковими працівниками (далі - Положення) Інституту технічної механіки Національної академії наук України і Державного космічного агентства України (далі - ІТМ НАНУ і ДКАУ) розроблене на підставі Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», Постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. №261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», Порядку присвоєння вчених звань, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 серпня 2015 р. № 656, «Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. №567 (зі змінами), Етичного кодексу ученого України, затвердженого Загальними зборами Національної академії наук України (постанова № 2 від 15 квітня 2009 р.), Листа МОН України від 26 жовтня 2017 року № 1/9-565, Статуту ІТМ НАНУ і ДКАУ, кодексу академічної доброчесності, затверджено вченою радою ІТМ НАНУ і ДКАУ (протокол від 30.06.2020 протокол № 4), та інших нормативних документів Інституту технічної механіки Національної академії наук України і Державного космічного агентства України.

Положення розроблено з метою встановлення базових засад дотримання академічної доброчесності та запобігання плагіату, підвищення якості організації навчального процесу, формування культури коректної роботи із джерелами інформації, визначення порядку проведення перевірки робіт здобувачів вищої освіти, науково-педагогічних працівників та інших співробітників ІТМ НАНУ і ДКАУ на наявність академічного плагіату.

Положення є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

1. ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

1.1. Академічна доброчесність - сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватись учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

1.2. Автор - фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір.

1.3. Плагіат - оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору.

1.4. Оприлюднення (розкриття публіці) твору - здійснена за згодою автора чи іншого суб'єкта авторського права і (або) суміжних прав дія, що вперше робить твір доступним для публіки шляхом опублікування, публічного виконання, публічного показу, публічної демонстрації, публічного сповіщення тощо.

1.5. Види плагіату:

- академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

- дослівне копіювання чужої роботи (як без відома, так і з дозволу автора) та оприлюднення її під своїм іменем;

- компіляція - процес написання твору, наукової праці на підставі чужих матеріалів без самостійного дослідження та опрацювання джерел;

- парафраза - переказ своїми словами тексту іншого автора, суть якого полягає у заміні слів та знаків;

- переклад з іншої мови без належного оформлення цитування;

- часткове копіювання чужої роботи без належного оформлення цитування.

1.6. Цитата - порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерела цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

1.7. Сервіс перевірки робіт на виявлення збігів/схожості текстів Unichesk (далі - система Unichesk) - система виявлення збігів/ідентичності/схожості в роботах здобувачів вищої освіти та наукових ступенів, науково-педагогічних та інших співробітників ІТМ НАНУ і ДКАУ.

1.8. Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у Законах України «Про освіту» та «Про вищу освіту».

2. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Відповідно до академічних засад наукової діяльності, самостійність виконання всіх наукових завдань є одним із вихідних понять організації роботи з проведення наукових досліджень науково-педагогічними працівниками.

Науково-педагогічні працівники зобов'язані самостійно виконувати наукові дослідження. За порушення цієї вимоги, а також за коректну роботу із джерелами інформації, дотримання вимог наукової етики та академічної доброчесності вони несуть особисту відповідальність, передбачену чинним законодавством.

За порушення академічної доброчесності педагогічні, науково-педагогічні та наукові працівники закладів освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;

позбавлення присудженого наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання;

відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;

позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);

повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;

відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту);

позбавлення академічної стипендії;

позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

Види академічної відповідальності (у тому числі додаткові та/або деталізовані) учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності визначаються спеціальними законами та/або внутрішніми положеннями закладу освіти, що мають бути затверджені (погоджені) основним колегіальним органом управління закладу освіти та погоджені з відповідними органами самоврядування здобувачів освіти в частині їхньої відповідальності.

3. ЗАХОДИ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПЛАГІАТУ

3.1. Перевірці на академічний плагіат підлягають:

- всі дисертаційні роботи наукових та науково-педагогічних працівників ІТМ НАНУ і ДКАУ, що надходять до Вченої ради інституту;

- всі наукові праці наукових та науково-педагогічних працівників інституту, рукописи статей, тези доповідей, що надходять до редакцій наукових журналів або оргкомітетів заходів наукового, науково-технічного і науково-методичного спрямування (конференцій, семінарів, з'їздів, конгресів).

Перевірка письмових робіт на плагіат повинна здійснюватися з використанням сервісу перевірки робіт на виявлення збігів/схожості текстів Unichesk, відповідно до порядку, визначеному в розділі 4 цього Положення.

3.2. Профілактика плагіату в інституті здійснюється шляхом:

- розміщення наукових та навчально-методичних праць науково-педагогічних працівників в репозиторії Інституту; інформування науково-педагогічних та інших працівників, аспірантів про правила наукової етики та наслідки виявлення фактів академічного плагіату;

- включення в навчальний процес творчих завдань, що сприяють формуванню навичок самостійної роботи зокрема: тез, есе, рецензій, оглядів літератури, підготовки презентацій тощо;

- розробки та розповсюдження методичних матеріалів зі стандартизованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на інформацію, яка використовується в наукових, навчально-методичних, методичних роботах;

- проведення методичних семінарів з основ наукового письма та дослідницької роботи з вивченням вимог до написання наукових робіт та особливою увагою до принципів самостійності роботи, коректного застосування інформації з інших джерел та уникнення плагіату, а також правил опису джерел та оформлення цитувань тощо.

4. ПОРЯДОК ПЕРЕВІРКИ НА ПЛАГІАТ

4.1. Адміністратор системи виявлення збігів/ідентичності/схожості (далі - Адміністратор) призначається наказом директора Інституту.

4.2. Реєстрацію користувачів в системі Unichesk/Advego Plagiatus здійснює Адміністратор системи.

4.3. Перевірку робіт на наявність плагіату (далі - перевірка робіт) здійснюють учений секретар Вченої ради та відповідальні редактори наукових періодичних видань інституту.

4.4. Перевірка робіт проводиться для електронних файлів, представлених у форматах:

- *.pdf;
- *.doc (Word 97 - 2003);
- *.docx (Word 2007-2017);
- *.rtf (RichTextFormat).

4.5. Науково-педагогічні та інші співробітники Інституту для перевірки роботи готують електронний варіант роботи згідно до вимог п. 4.4 цього розділу, який повністю співпадає з роботою у друкованому вигляді, за що співробітники несуть персональну відповідальність, та надають його особі, яка є відповідальною за забезпечення дотримання академічної доброчесності для даного виду роботи.

4.6. Для перевірки дисертаційних робіт та наукових статей на наявність плагіату автори повинні:

- підготувати електронний варіант роботи, згідно до вимог п.4.4 цього розділу;
- надати файл відповідальній особі за перевірку роботи, який завантажує його до системи для встановлення обсягу сторінок, що підлягають перевірці;
- відповідальна особа готує службову записку (додаток 1) на виділення відповідної кількості сторінок, на ім'я заступника директора з наукової роботи члена-кореспондента В. І. Тимошенка;
- адміністратор системи на підставі службової записки надає відповідну кількість сторінок для перевірки робіт на плагіат.

4.7. За результатами перевірки система виявлення збігів/ідентичності/схожості готує (видає) звіт подібності, за результатами якого відповідальна особа приймає рішення щодо можливості прийняття роботи.

ДОДАТОК 1. СЛУЖБОВА ЗАПИСКА НА ПЕРЕВІРКУ РОБІТ

Заступнику директора інституту з
наукової роботи
члену-кореспонденту НАН України
В. І. Тимошенку
Вченому секретарю вченої ради
О.М. Марковій
Відповідальному редактору наукового
журналу «Технічна механіка»
Коджеспіровій І.Ф.

СЛУЖБОВА ЗАПИСКА

Прошу Вашого дозволу на виділення 250 сторінок в системі перевірки робіт на виявлення збігів/схожості текстів Unichesk, для здійснення перевірки дисертаційної роботи Іванова І.І., яка подана на здобуття наукового ступеня кандидата (доктора) технічних наук (рукописів статей поданих до наукового видання «Технічна механіка» №2 2020 р.) для перевірки на плагіат.

дата

П.І.Б.

підпис